

ДІЛО

ВИХОДИТЬ ЩОДНЯ РАНО

РЕДАКЦІЯ І АДМІНІСТРАЦІЯ:
Львів, Ринок ч. 10, II. пов.
Конто почт. швдн. 143.322.
Адреса для телеграм:
„Діло“, Львів.
Головний Редактор прий-
має від 11—12 год. перед-
полуднем.
Рукописів не звертається.

ПЕРЕДПЛАТА В КРАЮ:
Місячно 5-00 зол.
Чвертьрічно 15-00 „
Піврічно 30-00 „
Річно 60-00 „

ЗА ГРАНИЦЕЮ: В Америці 1 долар,
Франції, Голландії, Бельгії 20 фр. фр.,
Італії 7-50 зол., Німеччині 7-50 зол.,
Швейцарії 5 шв. фр., Чехослова-
ччині 30 ч. к., Румунії 150 лей, Бос-
гарії 7-50 зол., Австрії 7-50 зол.,
Зміна адреси 1 зол.

Телеф. Редакції: 29-41.
Друкарні: 29-26.

В СПРАВІ ОГЛОШЕНЬ
ЗВЕРТАТИСЯ ДО АДМІНІ-
СТРАЦІЇ.

ЦІНА ОДНОГО ПРИМІРНИКА
20 сот.

Рузвельт і долар.

Сумні перші дні нового президента. — Паніка у Злучених Державах і на всіх біржах сві-
та. — Захитання долара.

Львів, 7. березня 1933.

Три дні тому перейняв урядування 32-й президент Злучених Держав. Десятки тисяч лю-
дей зібралися з далеких околиць, щоб пригляну-
тися традиційному церемоніальному входу нового
президента до Білого Дому у Вашингтоні. До
традиції належить м. ін. перший 4-денний випо-
чинок президента, виповнений різними святоч-
ними обходами в його честь. Здається, що біогра-
фія Франкліна Рузвельта зазначає, що це був
перший американський президент, який не зміг
тих 4-ох днів перевести у радісному ні піднесе-
ному настрою. Лінкольн перейняв був владу на
одні місяць перед вибухом громадянської війни
(1861). — а Франклін Рузвельт зараз таки пер-
ший день урядування мав затрошений одною із
найбільших кріз, яку пережила Америка.

Як легко і майже без боротьби робив Фран-
клін Рузвельт цілу свою життєву кар'єру аж до
президентури включно, так важко приходиться
йому перші кроки після виборчої перемоги. Спершу
атентат більшовицького фанатика, потім атентат
на — долара! Єдина особиста „користь“ із цих
випадкових ударів — це збільшене зацікавлен-
ня світа особою Рузвельта — як він зареагує на
ці події і чи доросте до витвореної ситуації. Під-
час стрілів Зантари виявив величезний спокій і
март духа, а його ноторію добрий гумор зіпсу-
вали рани випадкових осіб (саме прийшла вістка
про смерть равеного тоді бурмістра Шикаго Чер-
мача). Зрештою, смерті в очі заглянув був най-
ближче вже в 1921 році, підчас страшною недугою,
яка відірвала йому на ціле життя владу в обох
ногах: замість стати безпомічним інвалідом, він
проявив у пізніших роках таку енергію і життє-
ву силу, якої можуть позаздрити неодні мо-
лоді.

Однак нинішня проба, яку має перейти Руз-
вельт, далеко важча. Невідомо, чи добром чи
злом покажеться для Рузвельта його виховання
в атмосфері великого добробуту, — тепер, коли
треба ставити чоло паніці, яка огорнула бідних
і багатих, що тремтять перед маревом нужди. Ще
перше, що економічними проблемами, які ціка-
ють весь світ та від розв'язки яких залежить ни-
нї великодержавницька позиція Америки, —
Франклін Рузвельт мало займався у своїм жит-
ті. Зате він має одну величезну прикмету й не-
будований хист державного діяча на становищі,
яке вимагає мало не енциклопедичного знання:
він умів добирати собі добрих радників, керму-
ється при доборі їх принципом фаховості та ви-
слушує також думок і порад людей інших полі-
тичних поглядів, ніж його власні.

Нині Рузвельт станув в обличчї фінансового
краху, якого ще Злучені Держави, легендарний
край „проспериті“ (добробуту) і мільонерів, ще
не бачили. Ось кілька цифер ілюструючих на-
зовні величезні крізи: З 30.000 банків залишило-
ся 19.000 і всі вони потребують мораторії, іншими
словами: кожному з них грозить банкрутство.
Від грудня мин. року обіг банківтів зріс на по-
верх 300 мільонів доларів. Федераль Резерв
Банк (емісійний) мав ще в 1929 році у своїх ка-
сах лише пів мільярда вартісних державних па-
перів, нині має їх на два мільярди. Одночасно
банкові депозити впали з 55 мільярдів на 42, себ-
то за короткий час люди відібрали з банків 13
мільярдів доларів, себто окозо 120 мільярдів зо-
лоті! У авіті „Федераль Резерв Банку“ з 1. ц. м.
говорилося про втрату 116 мільонів доларів.

Американська кріза прийняла форми масо-
вої паніки подібно, як це було в Австрії чи Ні-
меччині, — від несподіваного краху двох банків
у Детройт. Почався шнурок банкрутств і — рун-
ули до банківних касових вікон. Особлива фі-
насова трудність Злучених Держав полягає у
тому, що паперовий долар кожний у кожній
квітчині може в кожному американському банку
замінити на золото. Таким робом рубом станула
небезпека нового шаленого відпливу золота —
безпосередня небезпека для долара.

Губернатори поодиноких стейтів почали —
в порозумінню з банковими сферами — проголо-
шувати короткочасну мораторію для бан-
ків. Впродовж п'ятниці й суботи мораторія про-
стяглась на всіх 48 стейтів. Федераль Резерв
Банк підвищ відсоткову стопу на 1 відс., щоб
протидіяти втечі золота. У цілому ряді стейтів
зачинили взагалі банки від 3-ох до 8-ми днів, в
інших виплачували дрібним вкладникам лише
5 відсотків їх вкладок. Щоби заспокоїти уми і про-
тиділати спекуляції — зачинено біржі в Нью
Йорку, Шикаго, Сан Франціско, Клівленді, Ді-
тройті, Новому Орлеані... Проголошено врешті
„банкові ферії“, а на їх час — зачинено всі бір-
жі на цілому терені Злучених Держав!

Перший маніфест Рузвельта заповів бороть-
бу з грошевою спекуляцією. А вчора, в поведі-
лок, він оголосив декрет, який забороняє під
драконськими карами всякий вивіз золота, пе-
редає урядові контролю над усіма золотими
операціями внутрі краю, забороняє переводити
платності супроти закордону в золоті та запові-
дає під загрозою високих кар переховувати зо-
лото в приватних руках громадян. На найближчий
четвер, 9. ц. м. Рузвельт скликав надзвичайну
сесію конгресу: не в виключення, що зажадає на
ній диктаторських повноважень.

Ці розпорядки вказують, що Злучені Дер-
жави не мають — бодай покищо — заміру від-
мовитися від золотої рівновартності долларо-
вої валюти, та що в усякому разі пробують її
оборонити. Факт, що Злучені Держави мають ще
4.300 мільонів золота, себто поверх третину ціло-
го світового запасу, каже сумніватися, чи аме-
риканські фінансисти щонайвище думатимуть
про реформу долларової валюти на базі золота,
тільки на зміненому відношенні до нього. Оче-

ЗНАЄТЕ БІБЛІНУ ПРИТЧУ ПРО ЗАКОПАНІ
ТАЛАНТИ?

Так само нерозумно поступає той, хто свої о-
щадности тримає дома, а не зложить на вклад-
кову книжечку

В КООПЕРАТИВНОМУ БАНКУ

„ДНІСТЕР“

у Львові, вул. Руска ч. 20.

видно, що на практиці воно означалоб також
частинну інфляцію та мало би величезний вплив
на весь світовий ринок.

Покищо цей відемний вплив має джерело у
застрашеній людській психіці. Прийшов ще один
удар для довіри до якихнебудь тривких і нена-
рушних вартостей. Брудна спекуляція, що зав-
жди жирує на людській невідомості й страху,
почала й цим разом грати герці в усіх країнах
світа. Такий факт, як скуповування долларів од-
ною приватною конторою виміни від спантеличе-
них людей у Столицях по 6 зол. за долара — про-
речисто ілюструє безсовісність одних та глупоту
других.

Паніка в Америці мабуть в найближчих
днях цілком уляжеться. Очевидно, що най-
кращим заспокоєнням американських громадян
булоб оголошення, що держава й Союз Банків по
половині переймають на себе гарантію за цілість
їх банкових вкладів. Лондон та цілий ряд інших
європейських бірж стримується покищо від до-
ларових трансакцій. Вводить це безумовно пу-
таницю й утруднює розрахунки. Але це тем-
явище перехідне.

Захитання вартості ненарушного долара й
ціла та остання паніка може мати той добрий,
практичний наслідок, що витягне Америку тісні-
ше в орбіту міжнародних економічних проблем
та ще раз здемаскує злочинний характер грабіж-
ницького егоїзму держав і приватної фінансєри.

У 83-ліття уродин през. Масарика.

Львів, 7. березня.

Нині, 7. березня, припадають 83-і роковини
уродин президента Чехословаччини Т. Г. Ма-
сарика. Імя тої людини стало вже поняттям не
тільки там, у Чехословаччині, але й у широко-
му світі.

Справді, шанують і глибоко поважають Ма-
сарика в його державі, де він має величезний
авторитет і симпатії, проводячи їй розумно й
доцільно від часу її оснування. Але з великою
пошаною ставиться до особи президента Чехо-
словаччини також весь культурний світ, пова-
жаючи в ньому не тільки доброго провідника
народу і державного мужа, але й бистрого по-
літика та глибокого мислителя-філософа.

Ціле своє життя присвятив Масарик гуман-
ній праці, корисній не лиш для свого народу й
держави, але також для ширшого загалу люд-
ства. Зокрема був він завсідні рішучим оборо-
нцем правди і справедливості та щирим прихиль-
ником українського народу і його замгань.

Багато українців знало і знає Т. Масарика
особисто, з багатьома удержував він доволі ті-
сні зв'язки. Ніхто інший, як Франко перекладав
праці Масарика на українську мову та присвя-
тив йому свої переклади з Гавлічка-Боровсько-
го. У віденському парламенті був Масарик, то-
ді представник невеличкої чеської групи, час-
тим гостем Українського Клубу, при чому на-
ші послані нероз ставали йому в пригоді у його
політичній діяльності. Як гуманіст та оборонець
правди виступав Масарик в обороні всіх по-
кривджених і на терені віденського парламенту
і поза ним. М. ін. виступав він теж у віденсько-
му парламенті кількома наворотами в обороні
справедливих домагань українського народу,
зокрема в справі оснування українського універ-
ситету у Львові.

Зв'язки українців з Масариком не перерва-
лися і по світовій війні. Не змінилося в нічому
його прихильне відношення до українського

народу. Велика заслуга Масарика м. і в тому,
що Чехословаччина дала у себе захист тисячам
українських політичних емігрантів з усіх наших
земель та дозволила оснувати на своїй терито-
рії українські високі школи, беручи одночасно
майже весь тягар їх удержання на себе. Заслу-
га Масарика і його найближчих співробітників
також у тому, що наше Підкарпаття, позбавле-
не за мадярської влади всіх прав, з хвилиною
прилучення до чехословацької республіки роз-
вивається з року на рік краще, добуваючи собі
щораз більше прав на полі культурно-освітнім,
політичнім та економічнім. Очевидно — не вина
Масарика, що наше населення на Підкарпатті
ще й нині найбільше відстає зі всіх народів
Чехословаччини та що інтелігенція, яка вийшла
з того населення, замість об'єднатися для згід-
ної праці над рідним народом, веде між собою
гостру й безпощадну боротьбу в т. зв. „язико-
вому спорі“.

По війні вийшли в українській мові різні
праці Масарика і про Масарика, в тому числі і
його великий твір „Світова революція“, в яко-
му зібраний досвід цілого його трудолюбиво-
го життя. Тою книгою зачитуються усі круги
нашого народу, набираючи з неї знання й до-
свіду для себе. І нині вже в неодній українській
хаті — також поза Підкарпаттям — знайдеться
портрет або фотографія Масарика, якому весь
наш нарід обов'язаний до вдячності за захист
для українських політичних емігрантів, за до-
помогу для українських культурно-освітніх і
наукових установ, за батьківську зичливість для
нашого безталанного, гіркою долею битого на-
роду на Підкарпатті.

За те все клонимо з пошаною наші голови
перед великим президентом і гуманістом Ма-
сариком та бажаємо йому у 83-ліття уродин пра-
цювати ще довго у кріпкому здоров'я для до-
бра свого народу, чс. держави і всього люд-
ства.

Протизаконна плєбісцитова акція учителів за польською школою.

Українська преса не перестає нотувати всякого роду факти протизаконного переведення шкільного плєбісциту за польською мовою навчання. Між іншим підносить, що ані плєбісцитовий закон з 31. липня 1924 р., ані виконний міністерський розпорядок з 7. січня 1925 р. не дають права учителям мішатися до шкільного плєбісциту та що школа не може і не сміє бути тереном плєбісцитової боротьби. Однак ані часописні статті, ані прилюдні зазиви до шкільної влади та до державної прокуратури, ані піднесення тих справ Українською Парламентарною Репрезентацією на відповідному форумі не припинило досі цієї виразної протизаконної „діяльності“ учителів. Протинно, — осмілені дотеперішньою безкарністю — зважуються вони на дальші протизаконні репресії: просто викидають українських дітей зі школи за те, що їхні батьки не хочуть підписувати шкільних декларацій за польською мовою навчання!

Перед нами „заява“ батька української дитини п. Бічка Михайла з Дашави, стрийського повіту, яку друкуємо, як пророчистий документ сучасних відносин дослівно:

„Підписаний батько двох синів, старший Володимир Бічко, ученик II. кл., молодший Евгений Бічко, ученик I. кл. вселюдної утравістичної школи в Дашаві.

Управительська школа п. Е. Крутова жадає підписання декларації за польською мовою навчання. Жінку переконувала, що ніхто не буде знати. Моя жінка Ольга Бічка відмовила цьому. Управительська за кару вигнала 27. лютого 1933 р. мого сина Володимира, ученика II. кл. і заявила, що ніхто не прислає її приняти дитину до школи.

Прому про інформацію, — чейже обов'язує шкільний примус!

В Дашаві, дня 1. березня 1933 р.

Власноручний підпис: Бічко Михайла“.

Подібну „заяву“ зложено у повітового шкільного інспектора в Стрию дня 3. березня 1933 р.

У селі Брише, жовківського повіту, місцевий учитель Лобось скликав у лютім 1933 р. батьків шкільних дітей і сказав їм: „Тут ніколи не було української школи і не буде; була руська, а тепер ще буде і польська“.

У школі казав дітям писати на картках так: „Jakiej chcemy szkoły i dlaczego? Wypracowanie — My chcemy szkoły polskiej i ruskiej. Dlatego, że dziś koniecznie umieć po polsku i po rusku.“ Коли одна дитина всупереч цьому написала, що хоче української школи, бо вона українка, то Лобось полдер цей зшиток і сказав: „Ty głupia! Dziś po rusku nie rozmówisz się już w Zółkwi, a nie to w większym mieście!“

Дня 17. лютого Лобось вигнав зі школи 5 свідомих учеників. За причину подав, що вони домагалися української школи.

Очевидно — це все каригідна протизаконна самоволя, але тут замало ствердити, що учи-

телі поступають безправно. Слід перевірити чи учителі поступають так з власного почину, чи є знаряддям чужої волі. Треба найти ту „злочинну руку“, що кермує такими і т. п. безправствами! Треба дійти до джерела цієї прилюдної деморалізації, що є глумом з усіх писаних законів і розпорядків. Бо тільки тоді можна мати якусь надію на евентуальне повернення правного стану.

А покищо про всі факти самоволі, надужити і взагалі безправства у справах шкільного плєбісциту і в шкільній діяльності взагалі подавати до відомої Правної Оборони при Голівній Управі Рідної Школи у Львові, Ринок 10. та послідовно п'янувати їх прилюдно у пресі. — Не сміємо чужою самоволею дати собі видерти належні нам права!

Відгомін соймових виборів на Волині перед Найвищим Судом.

Проти переведення соймових та сенатських виборів на Волині, які відбулися в листопаді 1930 р. внесли українські волинські виборці в грудні 1930 р. протест до Найв. Суду в Варшаві. По ухвалі 2 і 1/4 року відбулася з цього приводу в дні 6. березня ц. р. розправа перед Найв. Судом у Варшаві. Сенатом Найвищого Суду проводив суддя Н. С. Березовський, втовували судді Н. С. Юрецький і Сироматинков. Прокуратору Н. С. репрезентував прокуратор Н. С. Мошинський. Від українських виборців, що внесли протест виступав адвокат посол д-р Степан Біляк, від виборців з листи Безпартійного Б'юро, які внесли заміти проти цього протесту виступало аж 2-х адвокатів, а то адв. Езерський з Варшави і сенатор Станевич, адвокат у Луцьку.

Протест українських виборців змалював докладно соймові та сенатські вибори на Волині в листопаді 1930 р. Від тих виборців представив пос. д-р Ст. Біляк головні заміти протесту, яких основою був брак законної свободи в часі виборів та примус і надужиття, пристосовувані у часі виборів адмін. владою. Зокрема ствердив, що в часі передвиборчої акції арештовано на Волині цілий ряд найактивніших українських громадян, між ними 4 кандидатів на посади, 2 кандидатів на сенаторів, 7-х мужів довіря виборчої листи ч. 11., 4-х членів обwodових комісій та інших. Ці арештування безумовно викликували серед громадян враження, що українська листа є недопозволеною, та що небезпечно є за нею заявлятися, далі представив промовець ті погрози, якими проти української листи послушувалися безкарно всякі агітатори, які погрожували тим, що будуть голосувати на листу ч. 11. карами грошовими та карами арешту, опісля зазначив, що в кільканадцяти обwodових комісіях не допущено безправно мужів довіря листи ч. 11. чим позбавлено українських вибор-

Студентський страйк перед ліквідацією.

На варшавському університеті прийшло знову до заворушень, а що акція ректора Уайського з метою зліквідувати страйк не вдалася, ректор зрікся свого уряду. На інших польських університетах ректори під натиском міністерства освіти ведуть переговори з представниками студентських організацій, щоби довести до відновлення викладів. У Львові надіються ліквідації студентського страйку у найближчих днях. Великі студентські неспокої були 6. ц. м. в Познані, де страйкарі побили членів проурядового „Легіону молодих“, так, що мусіла істервеніювати поліція. Кількох тяжко побитих студентів відставлено до шпиталю.

ців можності контролі виборчого акту, а вкінці підніс, що в 13 обwodових комісій у некористь української листи ч. 11. в наслідок чого в тих 13 обwodових поменшено число голосів, відданих на українську листу на 16.734 голосів. На всі ті обставини жертвовано докази з кількадесяти поіменно вичислених свідків, між якими були як звичайні виборці, так і члени обwodових виборчих комісій та українські мужі довіря.

ОДИНОКА ПРАВДИВА УКРАЇНСКА ДОМАШНЯ КУХНЯ. СПЕЦІАЛЬНІ УКРАЇНСЬКІ СТРАВИ. ЦІНИ ДУЖЕ ДЕШЕВІ. РЕСТОРАН І КАВАРНЯ „У НІ О Н“, ВУЛ. КОСЦІЮШКА 1 (НАРОДНЯ ГОСТИННИЦЯ).

Крім того представив пос. д-р Біляк від протестуючих виборців цифрове зіставлення вислідів соймових виборів у виборчій окрузі ч. 57. Луцьк—Рівне. У тій окрузі на 310.079 управнених до голосування віддано 192.374 важних голосів, з чого листа БВ одержала 132.462, а українська листа 33.894 голосів офіційно устійлених окрузною виборчою комісією в Луцьку. З огляду на такий цифровий вислід, листа БВ одержала 5 посольських мандатів, а українська виборча листа 1 мандат (пос. Зиновій Михайло Пеленський). Коли до офіційно признаних українських голосів у числі 33.894 додати понад усякий сумнів вкрадених 16.734 голосів, то лишиться понад 50 тисяч голосів, які упали безсумнівно на листу ч. 11. Отже при тім уже числі належить українській листі бодай два мандати, хочби навіть недоказано ніяких інших зловживань. Покликуючись на ті дані, ствердив пос. д-р Ст. Біляк, що в той спосіб стверджено неправильності в розмірах, що могли змінити вислід

ФЕЙЛЕТОН „ДІЛА“ З ДНЯ 9. БЕРЕЗНЯ 1933.

ПРОСПЕР МЕРІМЕ

Таманго.

Це ніби муринська Баба-Яга. Коли чоловік боїться, щоби його жінка не зробила йому того, що робить чимало жінок в Африці так як у Франції, грозить їй тим Мама-Юмбо. Я сам, так як тут до вас говорю, бачив Мама-Юмбо і зрозумів цілу цю штуку, але чорні..., хоч яке це просте, не розуміють нічого. Уявіть собі, що одного вечора, коли жінки забавляються танцями, роблять „фальгар“, як вони це кажуть у своїм жаргоні, нараз з якогось малого ліска, добре густого і темного, починає дувати дивна музика і не видно, хто її виконує: розуміється, всі музиканти поховані в ліску. Були там сансіляки з очерету, дерев'яні бубни, „балафос“ і гітари, зроблені з розрізаної тикви. Все це творить якусь чортівську музику. Як тільки почують ці звуки, напад на них страх. Хотять тікати, але чоловіки затримують їх: бідачки почувались до гриха. Нараз з ліса виходить величезна, біла постать, висока як наша погла, з головою великою як чебер, з очима як полумиски і з чортівською огненною пашекою. Ішла дуже, дуже поволі; не зайшла більше як на сто кроків від ліса. Жінки кричали:

— Мама-Юмбо! Мама-Юмбо!

Горлали, якби до них приступило. Тоді їх чоловіки сповідали їх:

— Ну, ледащці, кажіть нам, чи ви були нам вірні; як збрешете, то Мама-Юмбо візьме вас з кістками. Були такі дурні, що признавалися, а тоді їх мужі били їх, скільки влізло.

— А щож це було, ця біла постать, це Мама-Юмбо? — спитав капітан.

— Це був ніхто інший, лише один з тих драбуг, завинений в біле полотно. Замість голови мав він вижолоблений величезний гарбуз, застромлений на високу тичку, зі свічкою в середині. Магія чорних нескладна і не треба великого зусилля мозку, щоби розгадати їх штуку. Всетакі Мама-Юмбо це добрий винахід і я хотів би, щоби моя жінка в нього вірила.

— Щодо моєї — сказав Леду — то хоч вона не моїться Мама-Юмбо, то зате боїться мого канчука; вона знає, як я сперішив би її, якби вона зробила з мене дурня. Ми, в вашій родині Леду, не вміємо церемонитися, і хоч я маю лиш один пистук, але він ще справиться з одною бабою. А тому драбові там, що говорить про Мама-Юмбо, скажіть, нехай уважав і нехай не страшить ту мазу, бо інакше я йому так вигарбую плечі, що його шкіра з чорної стане червона, як сирій розбіф.

Після цих слів капітан зіштов у свою камеру, закликав Айшу і пробував її потішати; але ні пестощі ні навіть штовханці (бо врешті люди на тварті терпеливість), не змогли успокоїти

гарну муринку; річки сліз спливали з її очей. Капітан у алім настрою вернувся на поклад і зганьбив помічного старшину за маневр, який він саме наказав.

Увочі, коли майже вся залага спала глибоким сном, вартіві почули спершу поважний святочний, зловісний спів, який виходив зіз покладу, потім жіночий пронизливий крик. Зараз потім залунав по цілм кораблі лютий голос Леду, який грозив і проклинав і чути було свист його страшного батога. Хвилину пізніше залягла давня тиша. На другий день Таманго по'явився на покладі з басамавами на лиці, але зразом так само гордим як передтим.

Ледви Айша, яка сиділа побіч капітана на лавці азад корабля, побачила Таманго притомно кинулася до нього, станула навколішки і залезтала з виразом бездонної розпукки:

— Вибач мені, Таманго, вибач мені!

Таманго хвилину глядів на неї неповоротно, потім, побачивши, що перекладчик далеко сказав:

— Пилку! і положився на поміст, плечима до Айші. Капітан вилаяв її гостро, навіть дав їй кілька ляпанців і заборонив їй говорити зі своїм колишнім чоловіком. Але він був далеко від того, щоби підозрівати якийсь особливий зміст у тих кількох словах, якими вони перекликувалися і навіть про це нічого не питав.

(Продовження буде.)

СПРАВА СУДІВ ПРИСЯГЛИХ І ЕМЕРИТУРИ СУДДІВ.

ВАРШАВА, 7. III. Соймова правнича комісія після короткої дискусії відкинула внесення ІПС, що домагалось введення судів присяглих і внесення ХД, щоби суддям, перенесеним у незначний стан зарахувати емеритуру на основі старого емеритального закону. В справі першого внесення представники більшості комісії вийшли зі заложення, що воно хибне, бо обмежує введення судів присяглих до одної лише дільниці. Крім того комісія є думки, що під теперішню хвилину вводити в життя таке внесення було б недоцільне. При розгляданні другого внесення представник м-ства скарбу пояснив, що суддям зарахують емеритуру за час незаможницької праці.

СТРАЙК У ЛОДЗІ.

ЛОДЗЬ, 7. 3. ПАТ. Нині рано до страйку приступило 19.650 волоконних робітників на загальне число зайнятих у Лодзі 50 тисяч. Крім того в Пабяніцах на загальне число 7.000 страйкує 5.600 робітників, у Здунській Волі на 3.000 страйкує 2.456, в інших місцевостях волоконної округи робітники до страйку не приступили.

АВСТРІЯ — ЦЕ ЧАСТИНА НІМЕЧЧИНИ.

ВІДЕНЬ, 7. 3. ПАТ. Австрійські нац. соціалісти відсвяткували вчора виборчу перемогу в Німеччині на зборах, на яких м. радний Фрауенфельд сказав, що Австрія є частиною Німеччини та що канцлером нац. соціалістів не є Дольфус, а Гітлер. Після зборів відбулася вулична маніфестація, в якій чути було оклики в честь Гітлера та проти Дольфуса. До поважних ексцесів не прийшло. Управа нац. соц. партії в Австрії оголосила відозву, в якій сказано, що нац. соціалісти мають незломну волю усунути кордонні стовпи з Німеччиною, зірвати кайдани й чекавити мирові трактати.

ФРАНЦІЯ І БАНКОВА КРИЗА В ЗЛ. ДЕРЖАВАХ.

ПАРИЖ, 7. 3. ПАТ. Хоч деякі закордонні часописи принесли вістки нібито французькі банки допоможуть банкам, які належать до Фед. Резерву у Зл. Державах, то кола французькі зовсім не розглядали тієї справи. В справі впливу американської кризи на положення у Франції „Експедиціор“ пише: З відступлення Зл. Держав від паритету золота ві французький скарб, ні банки не могли б потерпіти шкоди. Запаси золота є обмежені до конечних потреб торговельної виміни, яка останніми часами зменшилася наслідком світової кризи. Прикраще, схожих на ці, які потягла за собою депресія фінансів, не беруть під увагу. Французький ринок задержує абсолютний спокій та холоду кров. Не треба боятися паніки. Франк забезпечений золотом майже в сто процентів. Французькі банки диспонує грошми, що переступають значно запотребування. Франція остає й далі в доброму положенні та може ждати спокійно на американські події.

962 МІЛ. ДОЛЯРІВ ЗА ТИЖДЕНЬ!

ВАШІНГТОН, 7. 3. ПАТ. У критичному житті перед 1. III. 1933 вибрали з 450 банків 962 мільонів доларів вкладок. Із того на Нью-Йорк припадає 474 міль., на Шикаго 123 міль. доларів.

ГРЕЦЬКИЙ КАБІНЕТ

АТЕНИ, 7. 3. ПАТ. Президент республіки Заїміс постановив на нараді з Цалдарісом і Велізелосом покликати кабінет, який був би уповноважений поглядати біжучі справи. В склад кабінету ввійшли би під проводом Отоїоса фахові та члени найвишого військового суду. Кабінет виконуватиме владу аж до хвилини скликання парламенту.

КОРЕЙЦІ ПРОТИ ЯПОНІ.

ХАРБІН, 7. III. ПАТ. Із Коккену повідомляють, що т. зв. корейська незалежна партія, якою базою є Шангай, хочинає розвивати в порозумінні з японським урядом протияпонську акцію в Манджуї. Недавно споміж членів тієї партії організували пробований відділ. Відділ кинув Шангай та через Пекін прийшов до провінції Же-Ге, відсіла продістався до мукденської провінції. Відділ має вести деструктивну працю на здох японської армії.

По широкому світі.

— На німецько-бельгійському кордоні німецька поліція арештувала російського емігранта, якого підозрюють, що брав участь в замаху на будинок райхстагу.

— Страйк вуглекопів шлезьких і в домбровському басейні скінчився.

— Урядом заперечують, наче би міністерство скарбу вело в німць переговори в справі золотого кабінету, найнятого на Віденщині.

3 ЖИТТЯ УКРАЇНЦІВ НА ЧУЖИНІ.

Перший зїзд Українського Народного Союзу у Франції.

У лютім 1932 р. українські емігранти у Франції, що єднаються під гаслом самостійності та соборності України заснували головну організацію Український Народний Союз, завданням якого було координувати працю місцевих організацій по різних містах Франції, вести культурно-освітню та самопомогову працю серед емігранції та підтримувати постійний зв'язок з земляками в краю та за кордоном. Організація має теж своєю метою вести інформаційну працю серед чужинців та боронити рідної справи перед ріжними наклепами ворогів.

18. і 19. лютого 1933 р. відбувся в Парижі перший звичайний зїзд Українського Народного Союзу, щоб зробити підсумок цілорічної праці. У зїзді Союзу приняло участь 23 пред-

ставників від організацій, що є членами Союзу. Зі звітів Управи Союзу та поодиноких делегатів виявилось, що без огляду на тяжку господарську кризу та безробіття, що охопило також чимало наших емігрантів і без огляду на важкі обставини емігрантського життя, перший рік праці, веденої виключно власними силами, дав дуже гарні висліді: число організацій, об'єднаних в Союзі побільшилось на п'ять нових членів-організацій, також місцеві організації чисельно збільшились. Майже всі організації влаштували відчити на різні теми, святочні академії, театральні вистави, проводили збірки на ржні цілі, як напр.: Рідну Школу, Просвіту, політичних в'язнів, нагородник Ів. Франка і т. д.

Референтура зовнішнього зв'язку Союзу вислала теж деякі меморіяли та протести.

Можна сподіватися, що дотеперішні докази життєздатності такої організації, опертої виключно на власні сили, заохотять на майбутнє наших земляків, розсіяних по Франції, ввійти з нею у тісніший зв'язок та її підтримувати.

3 життя української кольонії в Ченстохові.

Свято в пам'ять Мазепи і брощів під Крутами та Базаром.

Дня 19. лютого ц. р. заходом національного проводу тутешньої кольонії відбулася святочна академія, присвячена в першій частині 300-літнім роковинам народження гетьмана Івана Мазепи, а в другій частині роковинам IV. Універсалу та боям під Крутами і Базаром, як виявом спільного чину українського народу за ідею самостійності України.

Реферат про гетьмана Мазепу відчитав наш славний моряк п. Шрамченко Святослав, а про IV. Універсал та про бої під Крутами і Базаром

сказав промову п. Степан Паладійчук. Оба промовці виявилися зі свого завдання дуже добре. Крім того п. Гошеватюк виголосив гарну декламацію про гетьмана Мазепу, а діти віддекламували вірші про наших борців, поляглих під Крутами і Базаром.

На це велике національне свято зібрались місцеві емігранти і заточенці Галичини. На жаль, одних і других було мало, за що байдужим п. Паладійчук звернув досить гостру увагу.

Прийнятий.

8. квітня Загальний Зїзд „Рідної Школи“.

Головна Управа плянує уладити Загальний Зїзд „Рідної Школи“ у Львові ще до Великодня, в суботу, дня 8. квітня 1933.

Право участі в Загальному Зїзді мають відпоручники Кругків і Повітових Союзів Кругків (§ 50 статуту) На кожних 50 членів Кругка припадає один відпоручник. Кожних 25 членів уважається за повну п'ятдесятку. Один Кругок може мати найбільше 15 делегатів (без огляду на число своїх членів), а найменше одного (§ 50, уст. 3).

Відпоручники Кругків мають бути вибрані на Загальних Зборах (§ 26, уст. 4).

Кожна Рада Пов. Союзу Кругків висилає одного відпоручника, якого вибирає сама Рада, а не делегати приналежних Кругків „Р. Ш.“ (§ 39, уст. 4).

Всі Кругки „Р. Ш.“, які дотепер не вибирали делегатів на Загальний Зїзд на 1932-33 р., мають у тій цілі негайно проголосити Загальні Збори, які можуть відбутися щойно по 8 днях по проголошенні (§ 26, уст. 2).

Загальні Збори мають бути проголошені „відповідно до місцевого звичаю“ (§ 26, уст. 2). Радимо оголошувати прилюдно оповісткою в такому місці, куди заходить багато членів.

Нечлени не мають права вибирати делегатів.

Всі Кругки мусять мати вибраних делегатів найдалше до 25. березня. До дня 28. березня мусить мати Головна Управа списки всіх делегатів, бо можливе, що делегати одержать знижку на залізницю, а управління до знижки треба буде вислати наперед.

У списках подати: Повіт, громаду, ім'я і записко делегатів, заняття кожного, дата загальних Зборів, на яких делегати вибрані.

Інші відомості про Загальний Зїзд подамо своєчасно. За ними прохаємо слідити у пресі.

Пов. Союзи Кругків і Кругки „Р. Ш.“ з правами Повітових Союзів зволють допильнувати точного виконання цього зарядження.

Головна Управа „Рідної Школи“.

Що діється в Німеччині.

ЩЕ ОДНО ОБЧИСЛЕННЯ.

На основі остаточних обчислень дефінітивні висліді виборів до райхстагу після змін, які зайшли підчас скрутивії, представляються так: націонал-соціалісти 288 мандатів, соціал-демократи 120, комуністи 81, центр 73, німецькі націонали (Гугенберґ) 52, баварська людова партія 19, німецькі людовці 4, нім. державна партія 5, господарська партія 2 і нім. селянський союз 2 мандати.

ГІТЛЕР І ГЕРІНГ ВИБРАНІ 36 РАЗІВ.

Як стверджує берлінська преса, Гітлера і Герінґа вибрали 36 разів, а саме у всіх 35 округах і з державної лісти. Гугенберґа вибрали 26 разів, бувшого канцлера Брінінґа 21 разів, віцеканцлера Папена з державної лісти і в 6 округах, міністра Зельдта з державної лісти і в 5 округах.

ПЕРЕМІНИ В НАЙВИЩІЙ ВЛАДІ.

През. Гінденбург прийняв 6. ц. м. на послушанні прем'єра Гітлера, який зложив звіт з останніх виборів. Райхстаг і пруський сойм будуть скликані до двох або трьох тижнів. Становище прем'єра нового пруського кабінету має обняти віцеканцлер Папен.

З приводу останніх подій в Німеччині французька преса стверджує, що німецька республіка щезає з поверхні землі. Її місце займе диктатура Гітлера, що запанує на довгий час. Не виключене, що вкінці буде відновлена монархія. Коментуючи факт, що канцлера Гітлера прийняв Гінденбург без Папена, якого вважали контролером кожного кроку Гітлера, французька преса стверджує, що націонал-соціалісти струнули відразу своїх союзників на другий план.

ГОТОВЛЯТЬСЯ ДО ЗАСІДАНЬ РАЙХСТАГУ.

В Почдамі роблять технічні приготування до засідань райхстагу. Будинок пруського сойму показався за малим для поміщення нововибраних послів, тому побільшують число фотелів. Наради відкриває й буде проводити найстарший віком нац.-соц. посол ген. Ліцман.

Як повідомляє „Дойтше Тагесцайтунг“ перше засідання райхстагу відбудеться у почдамській гарнізонній церкві. Дальше засідання перенесуть до т. зв. довгої стайні, яку відповідно перероблено. Відбудеться кілька чергових засідань і після ухвалення повноважень для уряду райхстаг буде відсиджений.

Одним із перших внесень нового райхстагу буде привернення давних чорно-біло-червоних барв як національного прапору. Більшість двох третин голосів, потрібна до прийняття, внесень, запевнена.

КОМУНІСТИ ПАЛЯТЬ.

У берггаймському повіті в Надремі було і останньому часі кілька підпалів із рук комуністів. Арештовано чотирьох комуністів, що спалили загороду одного пастора. Той самої ночі пробували підпалити замок Шлендерґан і до надходячих штагельмівців стріляли з револьверів. У Зіндгофі підпалили скляну гуту і стріляли до нічного сторожа. Біля Бергезаху підпалили віллу, в якій мешкали чотири гітлерівські родини. В Обергаузен поліція застрілила двох комуністів арештованих підчас виборчих буч, що хотіли втекти з в'язниці. У Келінґгаузені застрілили комуніста Фабіана, прилавленого на підпалі.

Ширіть наш часопис!

JOB

ОРИГІНАЛЬНІ ФРАНЦУСЬКІ
ГІЛЬЗИ І БІБУЛКИ
Знову можна дістати.

3 МУЗИЧНОГО ЖИТТЯ.

Концерт піаністки Галі Левицької.

Концерт Галі Левицької, що відбувся 2. п. м., це один з найудатніших концертів цього року нашого музичного сезону, а також безперечно найліпший з усіх дотеперішніх виступів концертантки. Солідна техніка і глибоко продумана музична сторона виконаного твору — це зримі, які має гра п. Левицької. А колиб п. Л. поспрацювала ще над поглибленням м'якості тону і веденням кантилени, тоді можна б її гру назвати зразковою. Композиції широкого розмаху і бравури вийшли в інтерпретації концертантки найкраще, здається, відповідають більше характерові її гри.

Програма складалася з двох контрастуючих частин. Перша — це твори класиків: Баха (Хроматична фантазія і фуга) та Бетовена (Соната П-дур оп. 53), а друга — твори сучасних українських композиторів: Рудницького (Соната оп. 10) і Ревуцького (4 Прелюдії оп. 7 і 11).

Про першу частину нема потреби довше розписуватись, це твори аж надто відомі і не вимагають коментарів. П. Л. відіграла їх з великим розумінням, при чому виконання фантазії і фуги Баха слід поставити на першому місці.

Зате над другою частиною концерту треба спинитись довше, бо в ній почули ми твори наших композиторів, і то або зовсім незнайомі або знайомі дуже мало.

Приходиться мені вже вдруге писати про Рудницького Антона як композитора, який і тим разом показав не лише свій небуденний талант і артистичний смак, але й велике музичне зростання. Модерніст — але не скрайній і не експериментатор, якого музики слухаємо все з великим зацікавленням і напруженням. Під впливом яких модерних течій чи композиторів стоїть Рудницький, важко докладно сказати (романтизм йому теж не чужий), однак думаю, що Р. пізнавши докладно модерну літературу всіх напрямків, знайшов свою власну дорогу і то дорогою ширину. Висловлює свої музичні думки коротко і ядро, не розвалює і не нудить, а тому іржать слухача постійно в напруженні. Є це вже цінна примета. Його соната, основана на трьох мотивах, що її почули ми в першому виконанні, є цінним набутком у нашій убогій фортеп'яній літературі, яка повинна діждатись швидкого видання і належати до постійного репертару концертуючих піаністів (ток).

Останньою точкою програми були чотири прелюдії Ревуцького. Є це прекрасні перлини більш романтичного покриву з легким нахилом до модернізму, великої артистичної вартості, знаменито писані на фортеп'яні, а через те й дуже вдячні для виконавців.

Вертуючи ще раз до концертантки п. Галі Левицької, який завдячуємо пізнання тих нових українських композицій, слід зазначити, що по правді в тій другій частині свого рециталу виконала вона свою мистецьку індивідуальність, виконуючи твори, які не мають не то виконавчої традиції, але й поодинокого взору. Особливо виділяється Соната (I і III. ч.) зробило помітне враження серед, на жаль, нечисленно зібраної публіки, яка винагородила концертантку довгими і щирими оплесками.

Як наддток відіграла п. Л. Бетовен-Бузони "Eccossaises" і Регера Гумореску Г-дур.

Тарас Шухевич.

Смерть Чермака.

Із Мінськ повідомляють, що бурмістр м. Шикага, Астін Чермак, ранений під час замаху на президента Рузвельта, помер 6. п. м. Двократна трансфузія крові не помогла. Наслідком смерті Чермака, азаматовець Зангара, засуджений вже на 120 літ в'язниці, буде ще раз відповідати перед судом за вбивство з премедитацією, за що повинен йому кара смерті. Чермак похований з честю, авіація переселилася з родичами ще малим хлопцем до Америки. Опершу працював як вуглекоп, оскільки мав власний склад вугля у Шикаго, а потім торгував ґрунтами. Вечерами вчився, скінчив правничий факультет і став адвокатом. Був обраний послом із тайфу Ілівоєс а в 1931 р. бурмістром м. Шикага, головною головами міста і області Умер у 59 р. життя.

Відгуки дня.

Босоногий промисловець.

На дворі дощ і сніг на перемену, так як у житті журба і смуток. На тротуарах холодна каша, що чвікає під ногами і настирливо пробирається крізь найменшу щілину в череві.

Холодно. Темно. Ніч.

На розі вулиці стоїть хлопчина. Голову сховав у ковчир куртки, синю руку витягнув по милостиню, а ноги — босі.

Перебирає ними, місить холодну грязюку і трясється мов у пропасниці.

— Прошу дати кілька грошів на кусень хліба.

Жалко. Хлопчина видно на краю нужди, коли навіть не має чим ніг завинуту. Хочби ганчіркою якою — а то голісенькі..

Зглянулись ми над бідолашним, понижпорили в кишенях і як було нас чотири — кожний дав. Не багато, а всетаки на золотого вийшло.

В нинішніх часах приємно дати милостиню. Зараз на душі веселіше. Є, значить, хтось ще бідніший, ще більше гідний помочі. Тоді ворушати душу подібні почування, як у того заяця, що йшов топтисся з розпукі, бо його ніхто не боїться, а жаба таки перестрашилася.

Отак і нам, битим крізою та обнижками, приємно було.

Другої днини стрів у нещасного босоного знову.

Вже не стояв, а лежав на Миколая вулиці, сховавши голову в ковчир куртки, а виставивши обі босі ноги і синю руку. Не просив, не лемен-

тів, тільки трясся. В закованих жменю падали дрібняки від прохожих, а він навіть пальцем не рушив.

— Видно вже навіть говорити не може! — сказав хтось спочутливо.

Люди ставали і сумно дивилися на бідолашного хлопця.

Станув і я, а коло мене якийсь грубий панок, у теплім футрі і снігівцях. Він жував у зубах пахуче цигаро і весь час підсміхувався.

— От, думаю, не дивниця, що в бідних людей родиться часом охота зарізати такого буржуя.

Вбрався в футро і сміється над людською нуждою.

Хоча консерватист і сам пруся в буржуї, але насправду мав охоту вбити йому те запашне цигаро в горло.

Але заки рішився, буржуй підступив до хлопця і взяв його за шиворот.

— Лайдаку один. А де ті черевіки, що я тобі вчора дав.

Хлопець висунув зпід ковчиря око і швидко сховав назад.

— Кажі, де черевіки? — кричав панок. — А ні, то на поліцію.

Поставив хлопця на ноги і зробив до нього таку грізну міну, що той заломився.

— Я маю... Прошу мене пустити... Бігме маю.

— Покажи, де!

Не було ради. Хлопець повів його до найближчої брами і показав.

Стояли за дверима разом зі скарпінками і ждали, доки їх пан не назбирає трохи грошей. Галактіон Чітка.

НОВИНКИ

— Львівська радіостанція трансмітуватиме в четвер в год. 20-й із Варшави концерт українських пісень Нац. Українського Хору ім. Лисенка у Варшаві. Програма подана на 6. стор. нин. „Діла“.

— Довги громади м. Львова. На засіданні бюджетової комісії міської ради 6. п. м. референт д-р Стеслович ствердив, що громада Львів має кругло 30 і пів мільона дол. довгоречинцевих і 8 і пів мільона короткоречинцевих довгів. Разом з довгами міських заведень ціле обтяження громади досягає 40 міль. дол. Головними вірителями громади є Банк Краєвого Господарства з 18 міль. і Міська Підприємства з 8.5 міль. дол.

— Самогубство. До львівського шпиталю привезли з Жовкви дентистичного техника Стан. Гавришка, що в самовбивчому намірі стрілив собі з револьвера в рот. Гавришко вмер, не прийшовши до свідомості.

Даром

2 ЗНАМЕНІТІ НОЖИКИ ДО ГОЛЕННЯ

„САЛЬФЕРС“ тому, хто купить 5 шт. за 1.— зол. тільки Перфумерія С. ФЕДЕРА, Львів, Сикстуська 7.

Почтові висилки відвратно.

Хто предлажить цей вирізок отримає 8-й ніжик безплатно.

— Тютюн, чай і військо. Військовий суд у Львові розглядав справу двох новобранців, Захарчука і Степанюка, що відтягалися від військової служби. При бранці лікар ствердив у них серцево-недомагання, підозрюючи різночасно, що воно викликане штучно. В слідстві оба призналися, що задля ослаблення серця курили чай замість тютюну, а тютюн пили замість чаю. Наслідки були для них вдовольні. Недовольний був тільки суд, що засудив Захарчука на 7 місяців, а Степанюка на 4 місяці.

— Горгонова сестрою замахівся в Сараєві. У зв'язку з процесом Горгонової, що розпочався 6. п. м. в Кракові, повідомляють, що брат Горгонової, Павло Іліч, належав до сербських терористів, що виконали замах на архикнязя Фердинанда в Сараєві. Іліч кинув бомбу на архикнязя, але невдачно, після чого стріляв до австрійського наслідника престоло Гаврило Принцип.

— За вбивство. Перед трибуналом присяглих суддів у Самборі відбулася розправа проти Михайла Музики і Йосифа Дуди з Пянович за вбивство Василя Висоцького, доконане 30. грудня м. р. Музику засудили на 9 років, а Дуду на 6 років в'язниці з втратою громадянських прав.

— Родина трагедія. Марко Медвідь, селянин у Градушці пов. Кременець, посварившись зі жінкою, зарубав її сокирою. Те саме зробив з двома синами, 8- і 2-літнім. Оскільки хотів повісі-

тися, як свідчить шнур, приціплений до стелі. В останній хвилині вибрав інший рід самогубства і втопився в криниці.

— Ограбив грошового листоноса. В Торуні доконано грабункового нападу на грошового листоноса, що нагадує подібну подію зперед кількох років у Львові. Листонос Адам Рипінський доручив якомусь осібнякові, що назвав себе Стефаном Мілером, при вул. Грудзьондзкій два грошеві перекази, кожний на 1 зол. 03 сот. Коли листонос був зайнятий виплачуванням тієї готівки, Міллер пробив його ножом у серце і зашморгнув на шию шнур, наслідком чого Рипінський зинув на місці. Описав Міллер забрав з торби готівку біля 6.000 зол. і втік без сліду. Показалося, що вбивник наняв перед кількома днями кавалерську кімнату, записавшись у мелітунів картці як Стефан Мілер з Катовиць, і сам надав на пошті до себе два перекази, щоб звабити грошового листоноса. Поліція шукає за ним в Познані, куди на її думку він скоротився.

— Конкурс на фільму. Великий німецький промисловець Герман Сергел розписав міжнародний конкурс на сценарій фільму на тему т. зв. пляну Атлантропа. Ідея Атлантропа це зеднати Європу з Африкою суходолом у той спосіб, щоб знизити море та наповнити Сагару водою. Згадана фільма має звеличувати техніку і будівничу силу Європи. З цим одночасно зв'язана ідея боротьби з безробіттям, бо такий плян дав би можливість праці мільонам людей у новій частині світа. Проектаваці застерігаються проти фільми утопічної у роді повістей Жіль Верна, фільми як „Метрополіс“ або „Жінка на місяці“. Жюрі признає чотири нагороди, першу 2500 марок, другу 1000 марок. Рукописи мусить бути точним фільмовим сценарієм, який показує, як його вивести на екрані, не більший як 30—50 сторінок, у німецькій мові. Послати рукописи треба не пізніше як до 1. червня 1933. з гаслом на копєрті, а в копєрті справжнє прізвище та адресу автора. Адреса: Atlantropa-Union, München, Glückstr. 7.

Куток мови.

„Рузвельт“ чи „Розевелт“? Наші читачі мусіли запитати, що в „Ділі“ наперемену вживають наші кореспонденти форми „Рузвельт“ і „Розевелт“. Пояснюється це тим, що прізвище „Рузвельт“, згідно з англійською вимовою, прийнято у нас віддавна, в Америці вимовляють „Розевелт“.

„Фільма“ чи „фільм“? У вчорашнім відділі „З кіна“ двох рецензентів ужило одночасно, не знаючи про це, двох різних форм: „фільма“ та „фільм“. Мужеський рід „той фільм“ прийнятий на Рад. Україні за німецькою та французькою мовою. Ми віддавна писали „та фільма“ на зразок слів „система“, „проблема“, „програма“, тому, що у жіночій роді це слово лекше відмінати.

УКРАЇНЦІ!

КУПУЙТЕ ТОВАР ТІЛЬКИ У ФІРМАХ,
ЩО ОГолошуються в УКРАЇНСЬКІЙ
ПРЕСІ.

Із судової салі.

Розправа за приналежність до ОУН у Стрию.

Політичні процеси за приналежність до ОУН чи теж УВО, що велися в зимовій каденції присяглих у Стрию, вже покінчилися.

Дня 21. II. відповідав Гринь Кокінняк з Колюхова к/Стрия за злочин з арт. 154 § 2 к. к., доканий наліпленням лєтучок ОУН у Грабівці. Засуджено його на півтора року в'язниці. Боронив адвокат Р. Думин.

Микола Стефанишин із Тростянця (пов. Долина) був обвинувачений у злочині з арт. 97 § 1. к. к. та з арт. 155 § 1. і 2. (поширювання „Сурми“ й лєтучок). Присягли заперечили питання щодо злочину з арт. 97 к. к., а потвердили питання з арт. 155 § 1. 2. Трибунал засудив обвинуваченого на 2 і пів року в'язниці. Боронив адв. д-р В. Лужецький.

В безпосередньому зв'язку зі справою Василя Шабана з Бережниць, котрого львівський суд присяглих признав перед 2-ма роками винуватим злочину з § 58. вистр. к. к. доканий організуванням у Бережниць УВО, відбулася дня 25. II. розправа проти Михайла Бутримка і його трьох товаришів: Стася Демкова, Петра Соколика й Олексія Печара, усіх з Бережниць. Прокуратура обвинувачувала їх усіх, що в рр. 1921—1927 брали діяльну участь в організації УВО в Бережниць, отже докнали тим способом злочину з арт. 97 § 1. к. к. Своєю часу донесли були на Василя Шабана — за намовою Юліана Сойки зі Станькової — його сестра Марія Шабан та швагер Михайло Бутримко, що він організував у селі УВО. Шабана засудили, але поліція вела свої докозання далі і нібито дістала докази такої самої діяльності обвинувачених, як Василя Шабана. Однак розправа розвіяла всі підозріння щодо більшості обвинувачених, так, що присягли заперечили питання дотично обвинувачених: Демкова, Соколика й Печара та їх усіх звільнено. Тільки Михайла Бутримка засудив трибунал — після затвердження присяглими питання — на кару 2-х літ в'язниці; але її виконання — по відчисленню половини наслідком амністії — зависли йому на 5 літ з тим, що одночасно позбавили його громадянських прав теж на 5 літ. Боронили Соколика й Бутримка адв. д-р Гарасимів, Демкова й Печара адв. д-р Домбчевський.

Врешті дня 23. II. відбулася розправа проти

Богдана Хоминця з Тишівниці, обвинуваченого в тому, що брав участь в організації ОУН, переховував для розповсюдження нелегальну літературу ОУН, займався шпіонажем, а врешті зневажив слово, будучи у в'язниці, в'язничного дозорця в службі. Лана присяглих заперечила питання щодо приналежності обвинуваченого до ОУН, переховування для розповсюдження нелегальної літератури і шпіонажі, а признала його винним тільки зневаги дозорця в службі. Трибунал засудив Хоминця у висліді того вердикту на кару 3-місячної в'язниці, сконсумовану вже слідчим арештом. Боронив адв. д-р В. Лужецький.

Дописи.

СТРИЙ.

Український пех. Клич організації наших ремісників у власних, українських цехах найшов свій відгомін також і в Стрию. За починком президії „Міщанської Бесіди“ зійшовся у нас гурток майстрів дня 25. лютого 1933 (в роковини смерті головного піонера організації українського міщанства бл. п. Нагірного Василя), щоби приступити до оснування загального українського цеху, який обинмав би цілий стрийський повіт. Чергова нарада відбулася дня 3. березня під тимчасовим проводом голови „Української Бесіди“ п. Івашкова. На цій нараді рішили, між іншими, спробити ширші круги патріотичного міщанства в цілі уложення статуту і рішення, які помісничі інституції треба буде покласти до життя рівночасно з цехом. Комітет адає собі ясо справу з труднощами, які його ждуть, головню з причини деяких надто великих амбіцій серед громадянства. Один такий інцидент, проведений внеском одного з учасників конференції, щоби ініціативу „Української Бесіди“, як також обі дотеперішні наради признати за неіснуючі і залишити внескодавцві справу оснування в спосіб і в часі, який він буде вважати відповідним, закінчився тим, що за ним не голосував ніхто з приїзних членів конференції. Найближча нарада, на яку ухвалено запросити також п. інсп. Соколовського Шасного, як голову клубу українських радних міста Стрия, має відбутися за дві неділі.

6. н.

Листування Редакції.

С. Д. Б.: Дякуємо за статтю. Піде в найближчих днях. На цю тему маємо ще одну надіслану статтю. Прохемо писати й даліше.

НАСУС, Бельгія: Статтю одержали, дуже дякуємо і помістимо. Попереднього допису не одержали.

Нові книжки й журнали.

ЖУРНАЛИ.

ЖИТТЯ І ЗНАННЯ, популярно-науковий місячник Т-ва „Просвіта“, Рік VI, Ч. 3. Львів, березень 1933. Зміст: К. Давиденко: Спомини про Т. Шевченка (з портр.). — Прояви кризи — Шевченко на Волині (2 обр.). — 3-й народний календар. — Нашадки хрестоносців. — Почтова ракета. — І. Крип'якевич: Українське життя в княжих часах (6 обр.). — В. С.: Камінь Подільський (2 обр.). — Ф. Коковський: Часник у народних віруваннях. — Найбрудніше місто на світі. — Ведмідь-робітник. — Ф. Коковський: Цікаві звичаї лемків. — Кривавий скарб на Волині (1 обр.). — Д. Дорошенко: Українці у І. Державній Думі. — Хмародери з паперу. — Ф. Коковський: Як добитися відложення сплати довгів. — І. Б.: Безробіття й умови недуги. — В. С.: Небезпечний картопляний шкідник. — Е. Жарський: Риби, що літають (1 обр.). — Небезпечні лилики. — Ф. Коковський: Прометей і шляхом. — Золото, джерело багатства. — Ю. К.: Простуда. — Материнська любов. — Цитинка й вагітність. — Літак-авто (1 обр.). — Лешатарські скоки. — Тепловий кабель. — Новітня льокомотива. — М. З-ий: За м'ягким Атласом (4 обр.). — В. Дорошенко: М. Садорський (з портр.). — В. Левинський: Еварист Галує. — Історія „Просвіти“ у Львові (1 обр.). — Освіта й вишквання: І. М. Дужий: Історія та її популяризація; П. К. Осадца: Візирське село Волощина (1 обр.). — Біблїографія. — Біблїотечний порадиш ч. 3.

БІРЖА.

ГРОШІ

Долар около 8.60 зол. У міжбанкових транзакціях застій в оборотах дєвізами й валютами з причини загальної дезорієнтації. Готівковий долар офєрують тільки при недостатчі охоти купна Банком Польським і приватними банками. Курс безупинно вагається при змїжковій тенденції.

Дєвізи (транзакції).

Голяндія 359, Лондон 30.85—30.90, Париж 36.12 Швайцарія 173.50, Данція 174.65, Італія 45.40. Курс дєвіз на Нью-Йорк не нотували. Золотий рубль 4.97. Дєвізи на Берлін у міжбанкових оборотах 211—210.50, та жадали 210.25.

ЦІНИ „МАСЛОСОЮЗУ“

„Маслосоюз“ платив кооперативам дня 7. III: масло 3.—, молоко 15—17, сметана 0.70, яєця 3.40. Тендіція на масло сильна, на молоко удержана, на яєця змїжкова.

ОГОЛОШЕННЯ

Театри.

Великий Міський Театр.

Середа, 8. III. Вистава не відбудеться з причини генер. проби „Опери за 3 сотики“.

Четвер, 9. III. год. 7.30 веч. Прем'єра „Опера за 3 сотики“ Берта-Брехта, музика Курта Вайле (Абон. 9).

Театр Річнородностей.

Середа, 8. III. год. 7.30 веч. Прем'єра: „Золота тета“ комедія Жерольта.

Четвер, 9. III. год. 7.30 веч. „Золота тета“ (Абон. 5).

Кіна.

АДРІЯ: „Улявша жінка“, „Ії хлопчик“, АПОЛЬО: „Я в день, а ти в ніч“ (Катрі Нодь).

АТЛАНТИК: „Іглю“ (з життя ескімосів), „Душегубство при вул. Морг“ (на осн. Едг. По).

КАСІНО: „Син Індії“ (Рамон Новаро), КОЛІСЯ: „Він і його сауга“, режис. „Весела осмішка прощає ас“.

КОПЕРНИК: „У тій хресті“ (Неронів акри).

МАРУСЕНЬКА: „У тій хресті“ (Неронів акри).

МІРАЖ: „На приказ Ляліяни“.

ОАЗА: „Арсен Люпіа джентельмен вояки“.

ПАЛАС: „Ром-Експрес“.

ПАН: „100 метрів кохання“ та режис.

ПАСАЖ: „Король степу“, „Люди на стійці“.

ПРОМІНЬ: „Улявша жінка“.

СТИЛЕВЕ: „Сальто-Мортале“ й виступи реж. театру „Зиз“.

УТИХА: „Біль в опері“ й режис.

ХИМЕРА: „Кіноманія“ (Гар. Дьольд).

Закордонне радіо.

Середа, 8. березня 1933.

Братислава (279.3) Концерт, Штрасбург (345.2) 21.30 Симфон. концерт, Штрасбург (360.6) 19.15 Пісні (Мілер — баритон), 20.00 „Примітний, зелений острів“ відк., Берлін (419) 19.15 Нар. пісні, 20.50 Концерт, Біагород (429.7) 20.05 Спів, 20.30 Хор, Рим (441.2) 20.45 Опера, Відень (518.1) 19.30 „Гануса“ песа Гаватмана, Бу-

дапешт (550.5) 9.15 Військ. оркестра, Гр.45 Концерт, Харків (937.5) 9.00, 18.10 Солісти, 13.50 Концерт, 15.10 Фортеп'я. 19.00 Концерт із театру „Березіль“, Москва (1000) 17.25 „Турандот“ оп. Пучіні (Досв. 720 м.).

Четвер, 9. березня 1933.

Братислава (279.3) 12.30 Концерт, 19.40 Нар. пісні, Штутгарт (360.6) 17.00 Концерт, 18.15 „За багато людей“ відк., Гельсінґфорс (368.1) 18.40 Спів, Ляйпциг (389.6) 19.30 Нар. музика, Рим (441.2) 20.45 Концерт, Лінгенберг (472.4) 20.00 „У місячному сяйві“ (спів, музика), Відень (518.1) 11.30, 15.35 Квартети, 19.35 „Подорож по Індії“, Будапешт (550.5) 9.15 Солісти, 17.30 Циг. оркестра, 18.45 Фортеп'я. Харків (937.5) 9.00 Солісти, 15.30 Радіокомпозиція, 15.10 Звукоки. 18.10 Концерт, 19.00 Фортеп'я. Москва (1000) 17.25 „Русалка“ оп. Даргомижського (Досв. 720 м.), Париж (1724.1) 13.30, 20.20 Концерт, 21.00 „Мадонна Жан“ ком. Сарду.

Львівське радіо.

Середа, 8. березня 1933.

12.10, 16.00, 17.00 Грамофон, 15.15 Господарський комунікат. 15.25 Збіжжєва біржа, 15.35 Для дітей: „Чотири млі за Варшавою“, „Як плавають шовкопрядку“, 16.20 Для матуристів: „Хрестоносці походили“, 16.40 Польська справа у берестейських переговорах 1918 р., 17.40 „Зимні в об'єднанні умовних робітників у випадку браку праці“, 18.00 Для матуристів: „Словацький“, 18.25 Камеральний концерт, 19.30 „Літературні напрямки час. повноцінної поезії“, 20.00 Концерт, 22.40 „І. П'ясувський“ відчит в есперанто, 23.00 Танк музика.

Четвер, 9. березня 1933.

12.10, 15.30, 16.15, 17.00 Грамофон, 12.35 Шкільний концерт, 16.00 „Як зарпатити пошести промисла“, 16.05 Лекції фр. мови, 16.40 Думки про завтра, 17.40 Відчит, 18.00 Для матуристів: „Красиський“, 18.25 Легка й танк музика, 19.00 Літерат. фєйєттон, 20.00 Транс. з Варшави: Концерт Нац. Українського Хору ім. Лисенка при Українськ. Центр. Комітеті під дир. Сологуба: 1) Воробкевич: „Думи мої“, 2) К. Стеценко „Коли вже ти сонечко мені зійде“, 3) Лисенко: „Гамалай“, 4) О. Кошиць: „І сюди гора“, 6) Лисенко: „Ой діброва, темний гаю“, 7) Ва-

занка українських пісень, 20.45 Спортові вістки, 20.55 Легка музика, 21.30 „Катастрофа Г. 33“ авд., 22.15 Авдичі із закордону, 23.00 Танк музика.

ОПОВІСТКИ

За оголошення редакції не відповіди.

Звичайні Загальні Збори Т-ва „Українська Бесіда“ у Львові, вул. Рутівського ч. 22, і відбудуться в суботу дня 25. березня 1933 в годині 6. веч. зі звичайним порядком денним. З огляду на важкі справи Товариства, які мусять бути вирішені Загальними Зборами, просимо П. Т. Пашів Членів численно явитись. — Виділі.

Загальні Збори Українського Протиякогального Товариства „Відродження“ відбудуться в суботу, дня 25. березня 1933 р. в 17. год. в домі Т-ва при вул. Домініканській 11, I. пов. з таким денним порядком: 1) Відкриття. 2) Відчитання протоколу з попередніх Загальних Зборів. 3) Звіт Головної Ради з діяльності за рік 1932-33. 4) Звіт Контрольної Комісії. 5) Удільнення абсолютній уступаючій Головній Раді. 6) Вибір нової Головної Ради та Контрольної Комісії. 7) Вільні внесення і запити. — Якщо не буде приписана статуту скількість членів, збори відбудуться тієї години пізніше з тим самим порядком дня. Всі члени у власнім інтересі являться численно на цих Зборах, зокрема Кружки та Філії вишлють свого делегата.

ДРІБНІ ОГОЛОШЕННЯ

За оголошення редакції не відповіди.

ХОРИ — подайте негайно свої адреси. „Торбан“ Львів, вул. Софії 78. 1477 4-5

2-МІСЯЧНИЙ КУРС КРОЮ І ШИТТЯ у Вищій кравецькій школі починається 11. березня. М. Козловська, Академіка 22, I. п. 1621 2—4

СТУДЕНТКА І. р. філософії шукає лекцій, посади або якогонебудь заняття, полюбляє рано або цілий день. Зголошення до Адм. „Діла“ під „Мала нагорода“. 1507 1—1

КАРМЕЛЬКИ з гороного цукру по 140 штук в кількограмових картонках по одній золотий двайцять сотиків за мішко френко — Новий Двір — у харчевих пачках достарчає безпосередньо фабрика: Obruki i Mbrawski, Nowy Dwór, kolo Modlina

ОГОЛОШЕННЯ

За оголошення редакції не відповіди.

СПЕЦІАЛІСТ НЕДУГ ЛЕГЕНІВ, СЕРЦЯ І ШЛУНКА

Д-р Феліке Гак

Львів, БАТОРОГО 12, ТЕЛ. 84-45 Пересвітає Рєнтґеном.

ЗВИЧАЙНІ ЗАГАЛЬНІ ЗБОРИ „УКРАЇНСЬКИЙ ТЕАТР“ кооп. з відпов. уліама у Львові відбудуться в неділю дня 19. березня 1933 р. в годині 16.30 (4.30 попол.) у 40-мівці Кооперативни Львів, вул. Шашатрча ч. 5 (партер).

Якщо не являться в означеному часі означена статуту скількість члєнів — нові Заг. Збори відбудуться 20-гож дня в тому самому льокзалі з тим самим порядком нарад о год. 17.45 (5-1) без огляду на число прийнятих члєнів.

Порядок нарад: 1) Відкриття Зборів. 2) Відчитання протоколу з останніх Заг. Зборів. 3) Відчитання звіту Р.С.У.К. з першої дєної ревізії. 4) Звіт Управ. за рік 1932. 5) Звіт Контрольної Комісії. 6) Затвердження біаису за р. 1932 і у ділення абсолютній Дирекції і Нац. Ради. 7) Розділ чистого зиску. 8) Реферат у справі будови театру. 9) Внески і запити. Звіт, річні замкнення і біаис акложні в льокзалі Кооперативни до перегляду члєнам.

УКРАЇНСЬКИЙ ТЕАТР коопер. з відповід. уліама у Львові. О. Боднарвич, секр. Я. Дрималич голом.

Присилайте передплату!